

PRIVATE PENSION FUND DEVELOPMENT IN LATVIA

PRIVĀTO PENSIJU FONDU ATTĪSTĪBA LATVIJĀ

J.Jakubāne

Atslēgas vārdi: privātie pensiju fondi, dalībnieki, tirgus sadalījums, pieaugums, uzkrātais kapitāls, iemaksas

Latvijā pensiju fondi savu darbību uzsāka ļoti grūtā ekonomiskā situācijā. 1998.gadā Latvijas ekonomika smagi cieta no "Krievijas krīzes".

Visas Latvijas komercbankas cieta lielus zaudējumus šīs krīzes rezultātā. Kā rezultātā ļoti strauji mazinājās klientu uzticība Latvijas komercbankām, jo klientiem vēl labā atmiņā bija saglabājušies Latvijas komercbanku bankroti deviņdesmito gadu sākumā.

Šajā situācijā pārliecināt Latvijas iedzīvotājus par to, ka pensiju fondi būs spējīgi pastāvēt un darboties ilgtermiņā, nesot iemaksu veicējiem arī peļņu, bija ļoti grūti. Jo ekonomiskā situācija valstī nebija īpaši stabila, strauji samazinājās eksporta tirgus uz Krieviju, daudzi uzņēmumi savā ekonomiskajā attīstībā apstājās. Iedzīvotāji nebija pārliecināti par to, kas viņus gaida tuvākajā nākotnē. Tāpēc daudzi nebija gatavi veikt naudas ieguldījumus ilgtermiņā un uzticēt to vēl nevis komercbankām, bet gan pensiju fondiem.

Pēc SKDS dotajiem datiem 2003.gada 19.februārī, var secināt, ka vēl joprojām uzticība Latvijas komercbankām ir ļoti maza. Tikai nepilna puse jeb 45,6% Latvijas iedzīvotāju uzticas Latvijas komercbankām. Līdz ar to var izdarīt secinājumus, ka uzticība pensiju fondiem augs tikpat lēni, jo noguldījumi tomēr ir ātrāk pieejamāki naudas līdzekļi nekā ieguldījumi pensiju fondos.

Pensiju fondi bija kaut kas jauns Latvijas iedzīvotājiem. Pensiju fondiem vajadzēja pierādīt, ka to pastāvēšana nebūs īslaicīga. Tāpēc tālāk darbā analizējot datus būs redzams, ka pirmajos pensiju fondu darbības gados to iekarotais Latvijas tirgus būs visai mazs.

No 2002.gada septembra Latvijā darbojās četri pensiju fondi. Trīs no tiem ir atklātie un viens slēgtais.

- A/S "Pirmais slēgtais pensiju fonds" (turpmāk - Slēgtais fonds), kurā savas pensijas krāj "Lattelekom" un "Latvenergo" darbinieki.
- BAS "Parekss atklātais pensiju fonds" (turpmāk - Parekss fonds), dibināts 1998.gadā.
- BAS "Atklātais pensiju fonds Baltikums" (turpmāk - Baltikums), dibināts 1998.gadā.
- Bezpeļņas organizācija A/S "Unipensija" (turpmāk - Unipensija), dibināta 2000.gadā.

Kopā šie pensiju fondi piedāvā deviņus dažādus pensiju plānus, kuros pensiju fondu dalībnieki un to darba devēji var izvietot savus naudas līdzekļus.